

อานนทตฺเถรปถฺห วตฺถุ มยา วุจฺจเตฯ

“ น ปุพฺพคฺนุโธ ปฏฺวิวาทเมตฺตีติ อิมํ ฌมฺมเทสํ สตฺถา
สวตฺถึยฺ วิหรนฺโต อานนทตฺเถรสฺส ปถฺหํ วิสฺสชฺเชนฺโต กเถสิ ฯ

พระอานนทเถระทูลถามปัญหา

(หน้า ๗๗-๗๙ เถโร กิร สายณฺหสมเย-สึลคฺนุโธ อนุตฺตโรติ)

เถโร กิร สายณฺหสมเย ปฏฺวิสฺลลฺลึโน จินฺเตสิ “ ภควตา
‘มฺูลคฺนุโธ สารคฺนุโธ ปุพฺพคฺนุโธติ ตโย อุตฺตมคฺนุชา วุตฺตา, เตสํ
อนฺวาทเมว คฺนุโธ คจฺจติ โน ปฏฺวิวาทํ; อตฺถิ นฺุ โข ตํ คฺนุชชาตํ ยสฺส
ปฏฺวิวาทํปี คฺนุโธ คจฺจตฺตีติ ฯ อถสฺส เอตทโหสิ “ กิ มยฺหํ อตฺตนา
วินิจฺฉิตฺเตน, สตฺถารํเยว ปุจฺฉิสฺสามีติ ฯ โส สตฺถารํ อุปฺสงฺกมิตฺวา
ปุจฺฉิ ฯ เตน วุตฺตํ “ อถโฆ อายสฺมา อานนฺโท สายณฺหสมยํ
ปฏฺวิสฺลลานา วุจฺฉิโต, เยน ภควา เตนฺอุปฺสงฺกมิ; อุปฺสงฺกมิตฺวา
ภควนฺตํ เอตทโวจ “ ตีณิมาํนิ ภนฺเต คฺนุชชาตานิ, เยสํ อนฺวาทเมว
คฺนุโธ คจฺจติ โน ปฏฺวิวาทํ ฯ กตมาํนิ ตีณิ ? มฺูลคฺนุโธ, สารคฺนุโธ,
ปุพฺพคฺนุโธติ ฯ อิมานิ โข ภนฺเต ตีณิ คฺนุชชาตานิ, เยสํ อนฺวาทเมว
คฺนุโธ คจฺจติ โน ปฏฺวิวาทํ ฯ อตฺถิ นฺุ โข ภนฺเต กิณฺจิ คฺนุชชาตํ,
ยสฺส อนฺวาทํปี คฺนุโธ คจฺจติ, ปฏฺวิวาทํปี คฺนุโธ คจฺจติ, อนฺวาทป
ปฏฺวิวาทํปี คฺนุโธ คจฺจตฺตีติ ฯ อถสฺส ภควา ปถฺหํ วิสฺสชฺเชนฺโต
“ อตฺถานนฺท คฺนุชชาตํ, ยสฺส อนฺวาทํปี คฺนุโธ คจฺจติ, ปฏฺวิวาทํปี
คฺนุโธ คจฺจติ, อนฺวาทปฺปฏฺวิวาทํปี คฺนุโธ คจฺจตฺตีติ ฯ กตมํ ปน
ตํ ภนฺเต คฺนุชชาตํ, ยสฺส อนฺวาทํปี คฺนุโธ คจฺจติ, ปฏฺวิวาทํปี
คฺนุโธ คจฺจติ, อนฺวาทปฺปฏฺวิวาทํปี คฺนุโธ คจฺจตฺตีติ ฯ “ อิทานนฺท ยสฺมี

คามะ วา นิคมะ วา อิตถี วา ปุริโส วา พุทฺธํ สรณํ คโต โหติ, ธมฺมํ
 สรณํ คโต โหติ, สงฺฆํ สรณํ คโต โหติ; ปาณาติปาตา ปฏิวิโร
 โหติ, อทินฺนาทานา ปฏิวิโร โหติ, กาเมสุ มิจฺฉาจารา ปฏิวิโร
 โหติ, มุสาวาทา ปฏิวิโร โหติ, สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานา
 ปฏิวิโร โหติ; สီลวา โหติ กลฺยาณธมฺโม; วิคตมฺลมฺจฺเจเรน
 เจตสา อการํ อชฺฌาวสตี มุตฺตจาโค ปยตปาณิ โวสฺสคฺครโต
 ยาจโยโค ทานสํวิภาครโต, ตสฺส ทิสาสฺส สมณพฺรหฺมณา วณฺณํ
 ภาสนฺติ ‘อสุกฺสฺมึ นาม คามะ วา นิคมะ วา อิตถี วา ปุริโส วา
 พุทฺธํ สรณํ คโต โหติ, ฯเปฯ ทานสํวิภาครโตติ ฯ เทวตาปีสุ
 วณฺณํ ภาสนฺติ ‘อสุกฺสฺมึ นาม คามะ วา นิคมะ วา อิตถี วา ปุริโส
 วา พุทฺธํ สรณํ คโต โหติ, ฯเปฯ ทานสํวิภาครโตติ ฯ อิํ ไซ ตํ
 อานนฺท คนฺธชาตํ, ยสฺส อนฺวาทํปี คนฺโธ คจฺฉตี, ปฏฺิวาทํปี คนฺโธ
 คจฺฉตี, อนฺวาทปฏฺิวาทํปี คนฺโธ คจฺฉตีตี วตฺวา อีมา คาถา
 อภาสี

“น ปุพฺพคนฺโธ ปฏฺิวาทเมตี,
 น จนฺทน์ ตครมฺลลิกา วา;
 สตถฺยจ คนฺโธ ปฏฺิวาทเมตี ฯ
 สพฺพา ทิสา สปุริโส ปวายตี ฯ

จนฺทน์ ตครํ วาปี อฺปปลํ อถ วสุสิทฺตี
 เอเตสํ คนฺธชาตานํ สीलคนฺโธ อนฺุตฺโรตี ฯ

ตตฺถ “ น ปุพฺพคนฺโธตี: ตาวตีสกฺวเน ปาโรจฺจตฺตกรุกฺโข
 อายามโต จ วิตุถารโต จ โยชนสตีโก, ตสฺส ปุพฺพานํ อภา
 ปญฺญาสโยชนานิ คจฺฉตี, คนฺโธ โยชนสตํ, โสปี อนฺวาทเมว คจฺฉตี,

ปฏิวาตํ ปน อทตมจกุลป์ คนตุํ น สกโกติ, เอรูโปปี น ปุบุคนุโร
ปฏิวาตเมติ ฯ จนุทนนุติ: จนุทนคนุโร ฯ ตครมลลิกา วาติ: อิเมสปี
คนุโร เอว อธิปุเปโต ฯ สารคณุธานํ อคคสส หิ โลहितจนุทนสสาปี
ตครมลลิกายปี อนุวาทเมว ยาทิ โน ปฏิวาตํ ฯ สตยจ คนุโรติ:
สปุปริสานํ ปน พุทฐปุจเจกพุทฐสาวกานํ สीलคนุโร ปฏิวาตเมติ ฯ
กัการณา ? สพุพา ทิสา สปุปริโส ปวายตีติ: ยสฺมา สปุปริโส
สीलคนุเรน สพุพา ทิสา อชฺโณตฺถริตฺวา คจฺฉติ; ตสฺมา “ตสฺส
คนุโร ปฏิวาตเมตีติ วตฺตพฺโพ; เตน วุตฺตํ “ ปฏิวาตเมตีติ ฯ วสฺสีกีติ:
ชาติสฺมณา ฯ เอเตสฺนุติ: อิเมสํ จนุทนาทึนํ คนุธชาตानํ คนุธโต
สीलวนุทานํ สปุปริสานํ สीलคนุโร ว อนุตฺตโร อสทิสो อปฺปฏิภาโคติ ฯ
เทสนาวसाने พหุ โสตาปตฺติผลาทึนึ ปตฺตา ฯ เทสนา
มหาชนสฺส สาทฎิกา ชาตาทิ ฯ

อานนุทตฺเถรปญฺห วตฺถุ ฯ
